

N:o 123.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående befrielse för underofficeren af 2:a graden vid maskiniststaten Carl Theodor Samuel Spartan från ådömd ersättningskyldighet; gifven Stockholms slott den 18 mars 1910.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver sjöförsvärsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen medgifva,

att underofficeren af 2:a graden vid maskiniststaten Carl Theodor Samuel Spartan må befrias från fullgörande af honom genom krigshofrättens utslag den 22 maj 1909 ålagd skyldighet att i skadeersättning till Kungl. Maj:t och kronan utgifva 675 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

C. A. Ehrensvärd.

*Utdrag af protokollet öfver sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 18 mars 1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 greve HAMILTON,
 greve EHRENSVÄRD,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW.

Departementschefen, statsrådet greve Ehrensvärd anförde därefter:
»Vid undersökning den 20 mars 1908 af donkeymatarepumpen å
torpedbåten n:r 85 förmärktes en större spricka å den ena pumpcyllindern,
uppkommen genom tillfrysning af vatten, som kvarlämnats i densamma.

Då rundgång med maskineriet å torpedbåten n:r 75 den 11 augusti
1908 verkställdes, iakttogos sprickor å ångcyllindrarna till worthington-
pumpen till evaporatorn, hvilka skador jämväl uppkommit genom frys-
ning af däri kvarlämnadt vatten.

I anledning af hvad sålunda förekommit väcktes vid stationskrigs-
rätten vid Kungl. flottans station i Stockholm åtal mot underofficeren

af 2:a graden vid maskiniststaten Carl Theodor Samuel Spartan, hvilken ansågs vållande till skadorna; och i utslag den 19 februari 1909 utlät sig stationskrigsrätten, att som Spartan måste anses öfvertygad att i egenskap af uppborrdsmaskinist å torpedbåtarna n:r 75 och 85, å den förra under tiden från den 2 oktober 1907 till den 21 april 1908 och å den senare under år 1908 till den 24 februari samma år, underlåtit att tillse att, i fråga om worthingtonpumpen till evaporatorn å torpedbåten n:r 75 och donkeypumpen å torpedbåten n:r 85, pumparna befriats från vatten, hvilken försummelse haft till påföljd, att pumparna sönderfrusit, alltså dömdes Spartan att jämlikt 144 § strafflagen för krigsmakten för försummelser i sin tjänst i en bot undergå arrest utan bevakning i tolf dagar samt att ersätta Kungl. Maj:t och kronan den skada, som genom hans försummelser uppkommit, med skadans uppskattade värde, eller tillsammans 675 kronor.

Öfver omförmälda utslag klagade Spartan i krigshofrätten, som genom utslag den 22 maj 1909 ej fann skäl att i öfverklagade utslaget göra annan ändring, än att tiden för det Spartan ådömda arreststraffet nedsattes till fem dagar.

Sedan Spartan hos Kungl. Maj:t anfört besvär öfver krigshofrättens utslag, har Kungl. Maj:t genom beslut den 27 oktober 1909 af anförda skäl förklarat sig icke kunna till pröfning upptaga de af Spartan anförda besvären.

Spartan har i de underdåniga besvären tillika anhållit att af nåd varda befriad från den honom ålagda ersättningsskyldigheten, hvarvid han åberopat, att hans lön knappt vore tillräcklig att skydda honom och hans familj för ekonomiska svårigheter.

Af stationskrigsrättens protokoll i målet inhämtas hufvudsakligen följande.

Donkeypumpen å torpedbåten n:r 85 hade före ofvannämnda den 20 mars 1908 senast användts under tiden den 8—den 12 januari samma år vid profning af värmeledning kring torpedtuberna. Spartan hade efter slutad användning af pumpen ej aftappat vattnet från densamma, men tillsagt en underofficerskorpral att göra detta.

Nämnde underofficerskorpral uppgaf, att han först den 13 januari fått berörda tillsägelse och att han dagen därpå öppnat aftappningarna från pumpen, hvarvid dock intet vatten framkommit ur pumpen.

Enligt hvad såväl Spartan som underofficerskorpralen anförde, hade ifrågavarande pump rundtagits en gång hvarje vecka, utan att något motstånd rönts eller någon skada visat sig.

Den uppborrdsmaskinist, som den 24 februari 1908 öfvertagit

maskinuppbörden å torpedbåten n:r 85 från Spartan, hade berörda den 20 mars upptäckt skadan.

Då Spartan den 2 oktober 1907 öfvertagit maskinuppbörden å torpedbåten n:r 75 från en annan maskinistunderofficer, hade denne till Spartan öfverlämnat en skriftlig promemoria på hvad som vore iordninggjordt af småmaskinerna, i hvilken promemoria evaporatorpumpen ej varit upptagen.

Spartan hade emellertid, enligt egen uppgift, antagit, att ifrågavarande pump vore i ordning, och hade under den tid, han haft maskinuppbörden å torpedbåten n:r 75, ej verkställt någon aftappning af pumpen.

Då torpedbåten under tre dagar i december månad 1907 för inskjutning af torpeder varit ute å expedition, men evaporatorn med tillhörande pump därvid ej varit använd, hade Spartan anbringat blybrickor på pumpens ångrör för att hindra ånga att komma till ångcylindrarna från det öfriga rörsystemet. Vid borttagning af nämnda blybrickor hade, enligt Spartans uppgift, intet vatten syntts i rörledningen.

Vid rundgång med maskineriet förenämnda den 11 augusti 1908, då ånga släpptes på till evaporatorns ångpump, strömmade ånga ut genom sprickor i ångcylindrarna.

Enligt från stationens ingenjorsdepartement inkommen uppgift hade kostnaderna för afhjälpande af skadorna å pumparna uppgått för torpedbåten n:r 85 till 550 kronor och för torpedbåten n:r 75 till 125 kronor, eller tillsammans 675 kronor.

Marinförvaltningen har den 26 november 1909 öfver Spartans ansökan afgifvit infordradt underdånigt utlåtande och däruti, enär den materiel, som genom klagandens ifrågavarande försummelse skadats, kunnat med tillgängliga medel iståndsättas, förklarar sig icke hafva något att erinra däremot, att den Spartan ådömda ersättningsskyldigheten eftergåfves.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till arten af Spartans ifrågavarande förseelser samt de jämförelsevis ringa tillgångar, han kan antagas äga, finner jag billighetsskäl tala för att den ersättningsskyldighet, som ådömts honom, icke utkräfves. Då jag sålunda anser, att Spartans förevarande anhållan bör vinna bifall, får jag i underdånighet hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen medgifva,

att underofficeren af 2:a graden vid maskiniststaten Carl Theodor Samuel Spartan må befrias från fullgörande af honom genom krigshof-

rättens utslag den 22 maj 1909 ålagd skyldighet att i skadeersättning till Kungl. Maj:t och kronan utgifva 675 kronor.

Denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ex protocollo:

R. Sundin.